

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18722/2023
05.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бранко Јовановић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Татјана Шарац Косовац, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизијама тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1379/22 од 28.09.2022. године и решења Апелационог суда у Београду Гж 1379/22 од 23.02.2023. године, у седници одржаној 05.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 1379/22 од 28.09.2022. године у делу којим је преиначена пресуда Првог основног суда у Београду П 14599/17 од 09.10.2020. године и делимично усвојен тужбени захтев и у погледу одлуке о трошковима поступка и решење Апелационог суда у Београду Гж 1379/22 од 23.02.2023. године, и предмет се **враћа** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 14599/17 од 09.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиљи на име дуга исплати износ од 1.459 евра са каматом по стопи предвиђеној Законом о затезној камати почев од 01.10.2005. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиљи на име неоснованог обогаћења због искључивог коришћења покретних ствари наслеђених по означеном оставинском решењу, за период од 01.05.2008. године до 28.02.2014. године, исплати износ од 399.000,00 динара, са законском затезном каматом како је ближе наведено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1379/22 од 28.09.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је наведена првостепена пресуда у ставу другом изреке и у том делу жалба тужиље одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је наведена првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је обавезана тужена да тужиљи на име дуга исплати износ од 1.459 евра са каматом по стопи Европске централне банке за валуту евро почев од 01.10.2005. године до 04.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до исплате по стопи прописаној Законом

о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу на дан исплате, а одбијен захтев да се обавезе тужена да тужилји на износ од 1.459 евра исплати камату по стопи прописаној Законом о затезној камати почев од 01.10.2005. године до 24.12.2012. године у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, тако што је обавезана тужена да тужилји накнади трошкове поступка у износу од 141.233,68 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Предлог за допуну другостепене пресуде којом није одлучено о компензационом приговору, тужена је поднела 09.12.2022. године, а затим благовремено изјавила ревизију против другостепене пресуде 28.12.2022. године. У ревизији против другостепене пресуде тужена је навела да исту побија у ставу другом у усвајајућем делу и ставу трећем изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене у поступку пред другостепеним судом, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и прекорачења тужбеног захтева у поступку пред другостепеним судом.

Решењем Апелационог суда у Београду Гж 1379/22 од 23.02.2023. године одбијен је предлог тужене за допуну пресуде тог суда од 28.09.2022. године. Тужена је изјавила ревизију и против наведеног решења другостепеног суда, оспоравајући правилност закључка другостепеног суда да је првостепени суд пропустио да одлучи о компензационом приговору.

Врховни суд на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/2011 ... 10/2023), испитао је побијане одлуке и нашао да је ревизијско побијање основано.

Наиме, основано тужена истиче да је другостепеном пресудом код преиначења првостепене пресуде делимичним усвајањем тужбеног захтева, пропуштено да се одлучи о њеном компензационом приговору, чиме је посредно указано на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 346. ЗПП, која је имала утицаја на законитост и правилност побијане пресуде. Предлог тужене да другостепени суд донесе допунску пресуду, тај суд је одбио решењем од 23.02.2023. године погрешном применом члана 354. став 2. ЗПП као да је наступила презумпција повлачења приговора ради пребијања, што није одрживо. Приговор ради пребијања нема своју самосталност, него је акцесоран захтев у односу на којег је истакнут. Такав приговор има одређене процесно-правне последице само ако се утврди потраживање по тужбеном захтеву. У ситуацији када је првостепеном пресудом у целости одбијен тужбени захтев, није ни било услова да се одлучује о компензационом приговору тужене. Ти услови настају тек у ситуацији усвајања тужбеног захтева за исплату новчаног износа. Овде је то случај био код доношења преиначавајуће пресуде од стране другостепеног суда, којом је тужена обавезана да тужилји исплати одређени новчани износ на име сразмераног дела трошкова превоза посмртних остатака покојне мајке странака као пасиве заоставштине.

С обзиром да је код утврђења о постојању потраживања тужилје према туженој, нужно било одлучити и о приговору ради пребијања, што је од стране другостепеног суда пропуштено да се учини, другостепена пресуда је морала бити укинута у побијаном делу и предмет враћен том суду на поновно суђење о наведеном, а из разлога који су претходно наведени и условили су потребу укидања и решења, како би

се у поновном поступку од стране другостепеног суда једновремено одлучило и о потраживању тужиле и о приговору ради пребијања истакнутом од стране тужене.

На овај начин другостепени суд ће бити у прилици да одлучи уз одржавање расправе пред тим судом, ради поновне оцене о чињеницама од утицаја на одлуку о потраживању тужиле и утврђења о битном за одлуку о приговору ради пребијања. Код поновног одлучивања у виду треба имати да наследник осим дугова оставиочевих, одговара и за дугове који нису засновани од оставиоца. На то упућују правила о утврђењу вредности заоставштине (одредба члана 48. став 2. Закона о наслеђивању), по принципу одбијања износа оставиочевих дугова, као и износа трошкова сахране. Дугови заоставштине су обавезе које су настале по оставиочевој смрти и које погађају наследнике. Ту пре свега долазе трошкови у вези са сахраном оставиоца, који погађају заоставштину односно наследнике. За приоритет ових трошкова говоре разлози морала, односно пијетета према оставиоцу. Као што за дугове оставиоца одговара наследник, тако и дугови заоставштине терете наследнике. У складу са наведеним, другостепени суд ће поступити и донети закониту и правилну одлуку о потраживању тужиле и приговору ради пребијања истакнутом од стране тужене, као и о трошковима поступка, условљеним исходом спора.

Из изнетих разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић